

DHR

DELAKTIGHET
HANDLINGSKRAFT
RÖRELSEFRIHET

Verksamhetsberättelse 2024

© DHR 2024

Redaktör och layout: Janna Olzon

Kompletterat och redigerat(fr o m 2025-04-01): Mia Franzén

Foto: Anna Drvnik, Liza Simonsson,
Albert Martinsson, Adobe.

2024 var året då ...

- ... DHR hade hjälpmedel som rättighetspolitiskt tema,
- ... DHR skapade opinion mot förändrade byggregler,
- ... DHR påbörjade en organisationsförändring.

Innehållsförteckning:

Året som gått	6
Rättighetspolitik	8
Remissvar och yttranden 2023	10
DHR i media	12
DHR i Sociala medier och DHR:s podd	13
Tidningen Funktionshinderpolitik	14
Smått, stort och blandat	15
Sekundantprojektet	16
Medlemsservice	17
DHR:s internationella arbete	19
DHR:s förbundsstyrelse	20
DHR:s förbundskansli	24
Bokslut	26

Året som gått

Foto: Anna Drvník

Under 2024 har DHR fortsatt att driva viktiga frågor för att göra samhället mer tillgängligt och jämlikt. Hjälpmedel har varit en av de stora frågorna under året. Idag ser det väldigt olika ut beroende på var man bor, både vad gäller vilka hjälpmedel man har rätt till och vad de kostar. Det blir allt vanligare med avgifter, vilket slår hårt mot många som redan har en pressad ekonomi. DHR har under året arbetat för att få till en ny statlig utredning som kan lägga grunden för en ny hjälpmedelslag. Det behövs ett system där tillgången till hjälpmedel inte avgörs av

var du bor eller hur mycket du har på kontot, utan av vad du faktiskt behöver för att leva ett självständigt liv.

Tillgänglighet har fortsatt att vara en av de viktigaste frågorna vi driver. Många av våra medlemmar möter fortfarande hinder varje dag i kollektivtrafiken, på gator och torg, i arbetslivet och i sina egna bostadsområden. Under året har vi särskilt lyft problemen med bristande fri rörlighet. Att kunna förflytta sig på samma villkor som andra borde vara en självklarhet, men verkligheten ser annorlunda ut. Trappor

utan alternativ, otillgängliga bussar och perronger, hissar som inte fungerar. Problemen är många och lösningarna dröjer. Genom att belysa dessa brister och sätta press på beslutsfattare fortsätter vi att arbeta för en verklig förändring. Samtidigt har vi fortsatt vårt arbete med att förbättra samhällets krisberedskap. Vi har gång på gång lyft frågan om hur personer med nedsatt rörelseförmåga osynliggörs när det kommer till evakuering, skyddsrum och krisplanering.

"Att kunna förflytta sig på samma villkor som andra borde vara en självklarhet, men verkligheten ser annorlunda ut. Trappor utan alternativ, otillgängliga bussar och perronger, hissar som inte fungerar."

Vad händer vid en brand?

Hur ska vi ta oss i säkerhet om hissen inte fungerar. Många av de lösningar som finns idag utgår från att alla kan springa, ta trapporna eller fly undan på egen hand. DHR har under året tydligt påpekat att samhällets krisberedskap måste inkludera alla, annars fungerar den inte alls.

Ett konkret verktyg för att belysa hinder i vardagen är appen "Bort Med Hindret" som vi lanserade 2023. Under året har vi fortsatt att arbeta för att fler ska använda den. Genom appen kan personer runt om i landet rapportera bristande tillgänglighet och göra problemen synliga. När hinder dokumenteras svart på vitt blir det svårare för kommuner och fastighetsägare att ignorera dem.

Vi har också fortsatt att arbeta för att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska bli svensk lag. Sverige har förbundit sig att följa konventionen men i praktiken lever vi fortfarande inte upp till dess krav. Under 2024 granskades Sverige av FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning och kritiken var skarp. Sverige lever inte upp till sina åtaganden och nuvarande lagstiftning ger inte tillräckligt skydd. DHR har under året fortsatt att lyfta behovet av en starkare juridisk grund som säkerställer att rättigheterna i konventionen faktiskt efterlevs.

Under året har vi även lagt stor kraft på att stärka DHR som organisation. Ett starkt förbund gör oss bättre rustade att påverka, att samla fler röster och att driva våra frågor med ännu större kraft. Arbetet handlar om att bygga en organisation som håller på lång sikt, där vi tillsammans kan göra skillnad både nu och i framtiden.

2024 har varit ett år av både framgångar och motgångar. Vi har sett positiva förändringar men vi har också stött på motstånd. Det vi vet säkert är att ingenting förändras av sig självt. Det krävs påtryckningar, envishet och ett starkt engagemang och det är precis det vi fortsätter att bidra med

Åsa Strahlemo
Förbundsordförande

Rättighetspolitik

DHR skapar opinion och påverkar de politiska besluten som rör människor med nedsatt rörelseförmåga. Vi kallar det **rättighetspolitik**.

På förbundskansliet finns den rättighetspolitiska arbetsgruppen (RP-gruppen) som arbetar med att omvandla förbundsmötets och förbundsstyrelsens beslut till praktisk handling. Gruppen har en rättighetspolitisk samordnare och består i övrigt av ombudsmän, förbundssekreterare, kommunikatör och pressekreterare. I mån av tid deltar också förbundsordföranden.

Rättighetspolitiskt arbete omfattar väldigt mycket, och tar alltid avstamp i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Agenda 2030.

RP-gruppen planerar utförandet av tagna beslut, bevakar vår omvärld och framtidsspanar. Gruppen bollar också idéer om nya grepp på traditionell rättighetspolitik.

Strategisk planering är viktigt, men lika viktigt är att skapa utrymme för att kunna agera på omvärldens händelser som sker "just nu".

Tema Hjälpmedel

Årets rättighetspolitiska tema var Hjälpmedel.

Ett krav DHR driver är införandet av en hjälpmedelslag. För att stötta det lokala opinionsarbetet fick avdelningar och distrikt per mejl under våren förslag på opinionstext gällande hjälpmedelslag – en kortare insändarvariant och en längre debattvariant.

Tanken är att DHR lokalt regelbundet ska sända in artiklar till lokala tidningar, med förbundsordförandens och den lokala ordförandens underskrifter. Gärna att man lägger till sakförhållanden som gäller den egna orten och på det viset gör sin egen insändare/debattartikel. Läs mer på sid 11 DHR i media.

Hjälpmedelsriksdag 14 maj

Under rubriken **Hur säkerställer vi jämlik tillgång till hjälpmedel i den nära vården?** deltog DHRs vice ordförande Christina Swanberg i en panel tillsammans med representanter från Sodexo, Sveriges arbetsterapeuter och Västra Götalandsregionen.

Alla var rörande överens om att det var stora skillnader i förskrivningen över landet.

Christina Swanberg framförde DHR:s krav på att en utredning behöver tillsättas för att se över möjligheten till ny lagstiftning för att råda bot på de svårigheter som dagens hjälpmedelssystem utgör.

Bort med hindret

Under hösten deltog DHR på ett möte i Boverkets samråd i funktionsrättsfrågor som främst handlade om Enkelt avhjälpna hinder. Myndigheten har fått pengar från regeringen för att informera kommuner, fastighetsägare med flera om Enkelt avhjälpna hinder och DHR är med och påverkar hur en sådan kampanj kan se ut och vad den kan innehålla.

DHR tog fram appen Bort med hindret i slutet av 2023 och under året har den marknadsförts på olika vis gentemot medlemmarna. Klistermärken med en QR-kod har skickats ut till medlemmarna vid två tillfällen och artiklar har publicerats i två nummer av medlemstidningen. I de nyhetsbrev som går ut till medlemmar med e-post har Bort med hindret marknadsförts.

Appen går inte att ladda ner i telefonen, men det går att spara den som en genväg på mobilskärmen så det är lätt att komma in på sidan. Allt fler gör så och allt fler anmälningar görs via appen. Under 2024 gjordes 637 anmälningar. Topp tio ser ut så här:

1.	Dålig kontrastmarkering	158
2.	Hög tröskel	74
3.	Dålig skyltning	57
4.	Nivåskillnader	47
5.	Ledstång saknas	41
6.	Dåligt placerad inredning	28
7.	Tung dörr	28
8.	Felplacerad dörröppnare	12
9.	Dålig varningsmarkering	2
10.	Felplacerad knapp	1

Remissvar och yttranden 2024

Mars

- Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag
- Boverkets förslag till ändring av föreskrifter ter och allmänna råd (2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar
- Boverkets förslag till föreskrifter om krav på tomter m.m.
- Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

Juni

- En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022, SOU 2024:26

September

- Remissyttrande avseende Remiss SIS/ TS 59:2024 Trappor, ramper, räcken och balkonger – Säkerhet vid användning

Oktober

- Remissyttrande avseende Boverkets slutrapport: Uppdrag att föreslå lättnader för byggkraven för studentbostäder. (2024:9)

Utdrag ur remissyttrande avseende Uppdrag att föreslå lättnader för byggkraven för studentbostäder. (2024:9)

"Att medvetet utestänga individer vid nybyggnation är oacceptabelt. DHR ser med stor oro på förslaget. Att minska kraven skulle innebära ett stort steg bakåt för rättigheterna och inkluderingen av personer med funktionsnedsättning. Det behöver inte kosta mer att bygga rätt och tillgängligt från början. Studentbostäder har redan idag längre krav än andra bostäder, så varför göra det ännu sämre genom att ändra plan- och bygglagen (2010:900) så endast 20 procent av studentbostäderna har krav på tillgänglighet?"

Hjultorget 15-16 maj

Eftersom hjälpmedel var 2024 års rättighetspolitiska tema var det självklart att satsa extra på Hjultorget som är en hjälpmedelsmässa för personer som själva använder hjälpmedel, deras anhöriga samt personer som arbetar med hjälpmedel. Samtidigt var det Hjälpmedelsriksdag i Göteborg där DHR representerades av vice ordföranden.

I och med detta passade vi på att sätta fokus på behovet av en ny hjälpmedelslag. I ett öppet brev till socialminister Jakob Forsmed skrev förbundsordförande Åsa Strahlemo i Altinget.se att det är alldeles för stora regionala skillnader när det gäller att få tillgång till hjälpmedel. Det är dags att en ny lag sätts på plats - som ligger utanför hälso- och sjukvårdslagen.

Under Hjultorget spelades också ett poddavsnitt in som naturligtvis handlade om hjälpmedel, och då utifrån att det är dyrt och orättvist fördelat runt om i landet.

I montern fanns flera styrelseledamöter och kanslipersonal som svarade på frågor från besökare som var många.

DHR i media

Temat för 2024 var hjälpmedel och DHR har varit ute i debatten främst gällande kravet om en ny hjälpmedelslag.

Under året satsade vi mer på att involvera avdelningar och distrikt/regioner i pressarbetet. Dels genom att tillhandahålla fler mallar för insändare och debatt, dels genom att samverka med lokalt aktiva och försöka placera lokalt. Detta fick effekt när det gällde uteserveringar och vårt verktyg bortmedhindret.se under sommarhalvåret, då flera avdelningar och distrikt/regioner skickade in egna debattinlägg. Det fick också effekt i slutet av året, efter utgivningen av MSB:s nya krisbroschyr, som vi kritiserade.

Intresset för krisberedskap och skyddsrum har hållit i sig. Såväl redaktioner som allmänhet och våra egna medlemmar engagerar sig i frågan. Det beror dels på att den är väldigt konkret och lätt att illustrera. Dels har den dessvärre ett offer/tycka-synd-om-perspektiv som DHR försöker undvika. I jämförelse med de svårigheter och brist på rättigheter som vår målgrupp möter i vardagen är skyddsrum och krisberedskap av mindre betydelse. Men vi kan inte heller avstå från att debattera krisfrågan eftersom även vår egen målgrupp är så engagerad i den.

Det DHR gjort är att försöka rikta uppmärksamhet mot andra frågor som är konkreta och lätta att åskådliggöra, såsom laddstolpar för elbilar samt snöröjning.

Under 2024 märks en viss ökning av antalet publicerade reportage, artiklar och debattare i såväl tidningar som radio och tv. Men själva antalet är inte det enda viktiga, eftersom typen av publicering har stor betydelse. Det kan vara mer värt med 40 sekunder i tv-nyheter än en lång debattartikel i en lokaltidning. Att medverka på nyhetsplats ger lite mer tyngd än våra egna debatt- och insändartexter.

Av antalet inslag i massmedia 2024 var 144 st, varav debattartiklar och insändare utgjorde 45.

Samtliga nyhetsreportage, insändare och debattartiklar med DHR finns att läsa på dhr.se/vad-vi-gor/dhr-i-media/

DHR i sociala medier

På Instagram har @dhr_forbundskansli under 2024 haft runt 2 500 följare och uppdaterats ofta.

DHR:s sida på Facebook har runt 3 800 följare. På Facebook sker uppdateringar 7–8 ggr/v. Avdelningar, regioner, distrikt och enskilda medlemmar är bra på att dela förbundets material. De blir också bättre och bättre på att interagera med egna kommentarer, reaktioner och inlägg.

Närvaron på LinkedIn har ökat. Antalet följare är fortfarande relativt lågt.

DHR:s podd

Under 2024 spelades endast två avsnitt in av DHR:s podd **"Hur tänkte ni nu?"**

De två avsnitten var båda inspelade från liveframförande på en scen. I maj spelades podden in på Hjultorget's scen i Kista och i november var det dags för scenpodd på MR-dagarna i Skellefteå.

Genom Bidragsstiftelsens generösa bidrag har DHR kunnat ge ut **Hur tänkte ni nu?** sedan 2018. Det finns väldigt många avsnitt att lyssna på som i mångt och mycket är tidlösa i sina innehåll. Tyvärr, ska kanske tilläggas då det speglar att situationen för personer med funktionsnedsättning fortsatt är under all kritik i många avseenden.

Samtliga avsnitt av podden "Hur tänkte ni nu?" finns att lyssna på via dhr.se/material/podden-hur-tankte-ni-nu.

Poddinspelning på Hjulmässan i maj 2024. Foto: Liza Simonsson

Tidningen Funktionshinderpolitik

Tidningen Funktionshinderpolitik kan se tillbaka på ytterligare ett intressant år. Som vanligt har vi haft förmånen att få intervjua en lång rad profilerade personer. Under året har vi bland annat pratat jämställdhet med FQ:s ordförande Jessica Smaaland, rehabilitering med Spinalisklinikens grundare Claes Hultling och (o)tillgängliga bostäder med arkitekten Mai Almén.

Tillgänglighet, diskriminering och arbetsmarknad är några ämnen som har varit centrala under 2024. Vi har bland annat granskat utvecklingen av de statliga lönebidragen och konstaterat att de subventionerade anställningarna blir allt sämre betalda. Därtill har vi synat utfallet av 2015 års förbud mot diskriminering på grund av bristande tillgänglighet och sökt svar på frågan vad de fällande domarna egentligen har fått för effekt och

om funktionshinderrörelsen är för dålig på att använda juridiken som påtryckningsmedel.

Vår vana trogen har vi även skrivit om ny och spännande forskning och gjort nedslag inom konst- och kulturlivet. Dessutom har vi fördjupat oss i formgivning av möbler, tjuvningen med cykling och längtan efter de öppna vidderna i skärgården.

Under 2024 har Funktionshinderpolitik publicerat fyra utgåvor av tidningen som distribuerats till läsarna på papper eller som e-tidning. Med viss lättnad kan vi konstatera att de senaste årens snabba prisökningar på papper och tryck verkar ha mattas av även om en viss oro för fortsatt högre kostnader för distribution kastar sin skugga över verksamheten.

Smått, stort och blandat

Otillgängliga bostäder diskriminerande

DHR har varit ute i debatten en hel del kring Boverkets nya byggregelförslag, som slår fast att endast 20 procent av nybyggda studentbostäder behöver vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Vilket är diskriminerande.

DHR på MR-dagarna i Skellefteå

Förbundsordförande Åsa Strahlemo deltog på Mänskliga rättighetsdagarna i Skellefteå i november på ett seminarium under rubriken Hur gör vi verkstad av FN:s rekommendationer om migranter med funktionsnedsättning?

Podden Hur tänkte ni nu? spelades in live från scenen i Sara Kulturhus där MR-dagarna höll till. Gäster var Fredrik Malmberg, direktör för MR-institutet och Maria Montefusco, utredare på MFD.

Inclusion Awards är en årlig gala som syftar till att uppmärksamma, hylla och inspirera civilsamhället, företag, organisationer medarbetare och övriga aktörer som med kunskap och engagemang under det gångna året gjort en betydande insats för det egna företaget eller samhället i stort i frågor som berör mångfald, jämlikhet och inkludering.

DHR är nominerad i kategorin "Förening för mångfald och inkludering samt i kategorin "Ett samhälle och en arbetsmarknad för alla".

Prisutdelning sker den 6 april 2025 på Berns i Stockholm.

Träff med observatörer

I november fick DHR möjlighet att träffa observationsgruppen för arbetsmarknaden som besökte Stockholm under två dagar. Gruppen är utsedd av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

Anledningen till gruppens besök i Stockholm var för att föra en dialog med företrädare för svenska paraplyorganisationer för arbetstagare och arbetsgivare, andra relevanta civilsamhällesorganisationer och offentliga myndigheter.

DHR fick träffa observationsgruppen under en timmes tid och framföra våra synpunkter på situationen på arbetsmarknaden i Sverige för personer med nedsatt rörelseförmåga samt även möjligheterna till utbildning för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Åsa Strahlemo vid DHRs bokbord på MR-dagarna i Skellefteå. Foto: Ulrika Pihl

Sekundantprojektet

Sekundantprojektet drivs av DHR i samarbete med Personskadeförbundet RTP med medel från Arvsfonden. I korthet handlar projektet om att skapa jämlika möten med myndigheter.

En sekundant har egen erfarenhet av att leva med funktionsnedsättning och kan ge medmänskligt stöd och vara bollplank till den som behöver.

Sekundantens uppdrag går ut på att stödja en person genom att stärka dennes position och tillvarata rättigheter så hen kan känna trygghet inför och under mötet med handläggare. Samarbetet bygger på samspel och förtroende mellan sekundant och den som behöver stöd.

Den som får en sekundant kallas för huvudperson eftersom det är denne som står i centrum. Sekundantens roll är att stärka huvudpersonen i sin position, ge personlig vägledning och vara ett medmänskligt stöd.

Projektet har sedan det startade varit efterfrågat utifrån möjligheten att utbilda sig till sekundant, men även att få stöd från en sekundant. Det har dock varit svårare att nå ut till personer som är i behov av en Sekundant. Men efter att projektet fick tilldelat extra medel för marknadsföring från Arvsfonden strömmade förfrågningar in och cirka 80 procent av de 72 kontakter projektet haft tillkom efter marknadsföringssatsningen.

Från start har 22 personer utbildats till sekundanter, som efter utbildningen får ett certifikat.

Under den tid projektet fått medel från Arvsfonden har samtliga huvudpersoner kunnat få tillgång till en sekundant.

Efter avslutad projekttid är intentionen att verksamheten ska erbjudas till medlemmar inom DHR och Personskadeförbundet RTP. På samma vis som medlemmar idag erbjuds juridisk rådgivning så kommer en medlem erbjudas personlig medlemsvägledning med ett medmänskligt stöd genom sekundantverksamheten.

De två medlemsförmånerna juridisk rådgivning och sekundantstöd kan ses som komplement till varandra och förhoppningsvis locka fler att bli medlemmar.

Medlemsservice

Erik Wernström

Åsa Stoltz

På förbundskansliets medlemsservice arbetar Åsa Stoltz och Erik Wernström. Mycket tid går åt till att besvara mejl och telefonsamtal från medlemmarna. Under 2024 svarade Åsa och Erik på 239 telefonsamtal från medlemmar under telefontiden. Antal mejl var 1 239. Förbundet behöver kunna rapportera korrekt antal distrikt och avdelningar till Socialstyrelsen, eftersom det är vad statsbidraget utgår från. Därför är det viktigt att samtliga avdelningar och distrikt/regioner lämnar in sina redovisningar från föregående år. Trots "tjat" är det fortfarande svårt att få in verksamhetsberättelser från avdelningar och distrikt/regioner.

DHR hade vid årsskiftet en riksförening, 21 distrikt och 112 avdelningar varav 16 med begränsad verksamhet.

Två avdelningar lades ner under 2024. DHR har, likt i stort sett alla ideella organisationer i Sverige, ett minskande medlemstal. Medlemsservice har ställt frågan Varför? till de som under året valt att avsluta sitt medlemskap. Nedan listas de vanligaste orsakerna till avslut av medlemskap.

- Avlidna: 200
- Bristande betalning: 177
- Egen begäran: 87
- Det är för dyrt: 0
- Hög ålder/sjukdom: 5
- Lokal verksamhet brister: 1
- Nedlagd avdelning: 0
- Övriga anledningar: 6

Totalt: 476

Juridisk rådgivning

DHR samarbetar med juristbyrån Juridisk Assistans gällande rådgivning till DHR:s medlemmar sedan 2023. Rådgivningen är kostnadsfri för medlemmar.

Det finns tre jurister på Juridisk Assistans som alla har specialistkompetens inom allt som rör myndighetsjuridisk och offentlig rätt, såsom till exempel socialförsäkringsrätt, socialrätt och den förvaltningsrättsliga processen.

Numera finns ingen särskild telefontid för att ställa sina frågor. Ett mejl räcker (inklusive medlemsnummer) och svar kommer.

Emellanåt är det lite mer komplicerade frågor som kräver telefonkontakt.

Under tiden mars-december har frågorna bland annat handlat om personlig assistans, bostadsanpassning, merkostnads- och aktivitetsersättning och sjukersättning.

Juristerna har även gått igenom olika domar och utredningar och gett råd och tips om hur individen kan gå vidare i sin process.

Malin Palm, Jessica Engde, Sofie Stråhlén på Juridisk Assistans

DHR:s servicekontor Norr

Under året har servicekontoret bistått distrikt och avdelningar i Jämtland, Västerbotten och Norrbotten med omvärldsbevakning, information, textbearbetning, bollande av idéer, uppdatering av webbsidor, samt support inom digitala verktyg och programvaror.

Servicekontoret var även delaktigt i arbetet med MR-dagarna i Skellefteå, där förbundet, Västerbottens distrikt och Skellefteå-avdelningen medverkade.

Peter Ojala ombudsman, Viggo Pedersen ordf i Skellefteå-avdelningen och Hillevi Alsback, kassör i Umeåavdelningen på MR-dagarna i Skellefteå. Foto: Ulrika Pihl

På nationell nivå har servicekontoret utbildat och stöttat webbansvariga i avdelningar och distrikt/regioner, arbetat med förbundets webbsida, samt med att bereda avdelnings- och distriktsärenden till förbundsstyrelsens möten. Servicekontoret har även varit del av en grupp som undersökt möjligheten till ett ökat samarbete mellan DHR och Unga Rörelsehindrade.

I slutet av året genomförde servicekontoret en digital, nationell enkätundersökning bland medlemmar i åldrarna 21–64 år. Resultatet av undersökningen används som underlag vid planeringen av DHR:s framtida verksamhet.

DHR:s internationella arbete

Åsa Strahlemo i ett första möte med ENAPPDs kvinnosektion. Foto: Privat

Under året har DHR fortsatt sitt internationella arbete tillsammans med MyRight och Ethiopian National Association of Persons with Physical Disabilities, ENAPPD. Samarbetet handlar om att stärka möjligheterna för personer med nedsatt rörelseförmåga att organisera sig och ta plats i samhället. Ett särskilt fokus ligger på kvinnors ledarskap, eftersom de ofta möter ännu större hinder för att få inflytande och ta en aktiv roll i organisationer.

I december 2024 genomfördes en resa till Etiopien för att följa upp projektet. Arbetet handlar om att ge kvinnor med nedsatt rörelseförmåga bättre stöd och verktyg för att kunna ta plats som ledare inom ENAPPD. För många kvinnor är möjligheten att ta en ledande roll långt ifrån självklar. Begränsad tillgång till utbildning, arbete och politiskt inflytande gör att steget in i föreningslivet och organisationsvärlden ofta är stort. Samtidigt finns en stark vilja att förändra och påverka. Under resan blev det tydligt hur viktigt det här arbetet är.

Genom projektet får kvinnor möjlighet att utveckla sina färdigheter, skapa nätverk och stärka sin position i organisationen. Det handlar både om att skapa konkreta möjligheter och om att förändra synen på vem som kan vara en ledare. Att fler kvinnor med nedsatt rörelseförmåga får inflytande och kan ta plats i organisationer är avgörande för att deras röster ska bli hörda och deras behov ska tas på allvar.

Det internationella samarbetet ger inte bara stöd till ENAPPD och dess medlemmar utan ger också DHR nya perspektiv och insikter. Genom att utbyta erfarenheter och arbeta tillsammans med andra funktionsrättsorganisationer kan vi både stärka vårt eget arbete och bidra till förändring på en bredare nivå. Rätten till självbestämmande och delaktighet är en fråga som sträcker sig långt utanför Sveriges

gränser, och genom samarbetet med ENAPPD och MyRight är DHR med och bidrar till en starkare global funktionsrättsrörelse.

Nordiska Handikappförbundet (NHF) är en samarbetsorganisation för de nordiska rörelsehinderförbunden som DHR var med och startade 1946. De övriga förbunden i NHF är Dansk Handicap Forbund från Danmark, Invalidförbundet från Finland, Själfbsbjörg land samband Hreyfihamlaðra från Island samt Norges Handikapforbund från Norge.

NHF höll under 2024 två möten. Vid vårens möte i Reykjavik diskuterades bland annat diskriminering av personer med nedsatt rörelseförmåga på den öppna arbetsmarknaden i de nordiska länderna. Vid höstens möte i Köpenhamn samtalades kring ett nordiskt perspektiv på implementeringen av funktionsrättskonventionen. Man lyfte också vikten av att noga följa upp neddragningar inom olika samhällssektorer som sker i de nordiska länderna och som leder till att personer med nedsatt rörelseförmåga blir alltmer utanför samhället. Det är dessutom mycket vanligt att när något nordiskt land gör en nedskärning så följer de andra länderna efter.

DHRs förbundsstyrelse

Förbundsordförande
Åsa Strahlemo

Vice förbundsordförande
Christina Swanberg

Kassaförvaltare/Ledamot
Erika Wermeling

Ledamot
Lena Haglöf

Ledamot
Henrik Larsson

Ledamot
Nina Stattin

Ledamot
Elin Åkesson

Andra uppdrag inom förbundet

Förbundsstyrelsens Arbetsutskott (AU)

Åsa Strahlemo
Christina Swanberg
Erika Wermeling

Adjungerade till förbundsstyrelsen

Förbundet Unga Rörelsehindrade

Oscar Sjökvist

Föreningen För Kortvuxna, FKV

Monika Dalqvist

Revisorer

Ordinarie revisor

Stefan Martinsson, Karlskoga, t.o.m. 30/6
Jihad Menhem, Örebro, fr.o.m. 1/7

Auktoriserade revisorer

Monica Hedberg, PWC
Elin Göthling Christiansson,
PWC (påskrivande)

Valberedning

Sylwia Gozdek, Malmö
Nora Eklöf, Stockholm
Krister Frank, Göteborg
Mashal Molod, Boden
Fredrik Sahlsten, Malmö

Arbetsgruppen för stadge- och organisationsfrågor (SOG) (Utses av förbundsstyrelsen)

Marianne Enoksson, Göteborg
Ann-Britt Frej, Växjö
Håkan Hammar, Bjursås

Kommittén för direktval

Åsa Lindqvist, Boden
Ritva Korva Thuresson, Karlskoga
Sven-Peter Sörensson, Örebro

Statistik

Antal medlemmar 2024-12-31: **6 914**

Kvinnor: **4 016**

Män: **2 898**

Uppgett att de har nedsatt rörelseförmåga: **2 285**

Kvinnor med nedsatt rörelseförmåga: **1 321**

Män med nedsatt rörelseförmåga: **964**

Har annan funktionsnedsättning: **470**

Kvinnor med annan funktionsnedsättning: **285**

Män med annan funktionsnedsättning: **185**

Ansökan om medlemskap 2024: **864**

58 av dessa valde att antingen själva avsluta
medlemskapet under året eller stängdes av på grund av
bristande betalning.

Antal avdelningar: **112** (16 med begränsad verksamhet)

Antal distrikt: **21**

Riksförening: Föreningen För Kortväxta, FKV

Här finns DHR representerat

DHR är medlem i:

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF)
Arbetsgivarföreningen FREMIA (fd KFO)
Design för alla Sverige - nationell
medlemsorganisation i EIDD
Folkrörelsernas Arkivförbund
Folkrörelsernas Samarbetsorgan för
Lotterifrågor
Folkspel (ägs av ovanstående)
FQ - Forum Kvinnor och Funktionshinder
Handikapp Historiska Föreningen (HHF)
MyRight
Nordiska Handikappförbundet
SIS - Swedish Standard Institute Svenska
Svenska FN-förbundet

DHR är delägare i:

Mobilitetscenter

DHR är representerat i:

Anna-Stina och John Matssons
Minnesfond för sonen Johan
Sophia Nilssons Minnesfond
Norrbacka-Eugeniastiftelsen
Regeringens Funktionshinderdelegation
Stiftelsen Harry Thulins Minne
Svenska Kommittén för
Rehabilitering (SVCR)
Unik Försäkring
Parasport, ParaMe (projekt)

Arbets-, samråds- och referensgrupper:

ABF:s Studiekommitté
Arbetsmiljöverkets samråd med
funktionshinderorganisationer
Boverkets samrådsorgan med
funktionshinderorganisationer
Civilsamhällets nätverk för en svensk MR-
institution

Förbundet Sveriges Arbetsterapeuters
brukarråd

Integritetsskyddsmyndigheten, Data-
skyddsombud

Kulturens bildningsverksamhet. TK-appen,
projektets referensgrupp

Lunds universitet, referensgrupp forsknings-
projekt

Myndigheten för delaktighet, funktionshinder-
råd

Riksantikvarieämbetet/Kulturrådets samråd

RISE, Safe evacuation at sea. Referensgrupp

SIS Sektorforum Bygg

SIS/PK 642 Tillgängliga

SIS/TK 453 Referensgrupp Tillgänglighet
och användbarhet i byggd miljö

SIS/TK 536 Samordningsgrupp
tillgänglighet

SIS/TK 598 Areamätning och
funktionsplanering i byggnader

SJ:s Handikappråd

Socialdepartementet, patientråd

Socialstyrelsens rådgivande nämnd i
funktionshinderfrågor

STIL:s Jury för STIL-priset

SKR, referensgrupp angående pandemin

Södertörns högskola, referensgrupp
forskningsprojekt

Trafikverkets tillgänglighetsråd

Umeå Universitet, PROACTIVE, EU-projekt.
Rådgivande panel

DHR:s förbundskansli

Förbundsstyrelsen har ett kansli till sitt förfogade. På kansliet verkställs beslut som förbunds-mötet, förbundsstyrelsen, arbetsutskottet och övriga förtroendeorgan tar. Kansliet genomgick en förändring under 2024 då styrelsen valde att rekrytera en kanslichef för att ta över personalansvar och arbetsledning från Förbundssekreteraren, som i huvudsak kommer att arbeta med organisationsutveckling.

Bemanningen bestod vid 2024 års slut av 19 anställda, inklusive projektanställda, fördelade på 14,35 tjänster. Av de anställda var 11 kvinnor och 8 män. Medeltalet för antalet tjänster under 2024, inklusive den heltidsarvoderade förbundsordföranden, uppgick till 16,8 varav 9,4 innehades av kvinnor och 7,4 av män.

Det löpande arbetet handlar om att svara på telefonfrågor via Medlemsservice, ge stöd till avdelningar och distrikt/regioner liksom till förbundsordförande och övriga i styrelsen. Det handlar också om att aktivt arbeta med det rättighetspolitiska arbetet. Det kan vara att skriva underlag för remissvar, skriva och arbeta med att få ut debattartiklar, sammanställa pressmeddelanden, uppvakta politiker och andra makthavare. Likaså att hålla sig á jour med vår omvärld och agera när det behövs.

Arbetet på förbundskansliet har under året i större utsträckning återgått till full närvaro på kansliet. Men med möjlighet att arbeta på distans när verksamheten tillåter.

En stor del av 2024 har arbetet kretsat kring att sätta den nya organisationsförändringen på plats. Hitta nya rutiner och arbetsformer. En stor del av arbetet har kretsat kring att arbeta med våra mål.

Arbetet med kommunikationsbyrån Hemma fortsatte under våren för att ta fram konceptet "Prata med oss".

Mindre arbetsgrupper bildades för att kunna genomföra jubileumsårets olika evenemang. Det blev också ett bra sätt att stärka "vi"-känslan på kansliet.

Hr-administratören, arbetsmiljöombudet och förbundssekreteraren har under året haft regelbundna möten inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. De flesta av dessa möten under verksamhetsåret har hållits på kansliet. Kanslichefen tog över förbundssekreterarens plats på möten under hösten

En skyddsrond har genomförts och följt upp.

Personalmöten har hållits i genomsnitt en gång i månaden under den första delen av året men utökades till ett möte i veckan andra halvan av året.

Lönekartläggningen slutfördes under början av 2024 och arbetet med att se över löneskillnader som flaggades gjordes under våren. De justerades sedan under lönerevisionen.

Två arbetsmiljöombud är utsedda av Unionens medlemmar vid DHR:s förbundskansli

Avtal om företagshälsovård finns med Globen hälsan. Personalen på kansliet erbjöds ett besök för hälsoundersökning under året. Hälsoundersökningarna sker vartannat år.

Kansliets policy har reviderats under året

Ombudsman Kristian Cornell gick på tjänstledighet i augusti. Negar Mottaghi anställdes som vikarierande ombudsman under december månad.

Personalen på kansliet startade fackklubb i februari månad.

Ett flertal workshops för personalen hölls under året.

Personalen på kansliet

Lars-Göran Wadén

Ulrika Pihl

Kristian Cornell

Susanne Persdotter

Stefan Sundquist

Amad Lindblom

Karolina Celinska

Lena Malmberg

Virginia Andersson

Albert Martinsson

Janna Olzon

Ken Gammelgård

Bengt Eliasson

Peter Ojala

Åsa Stoltz

Erik Wernström

Frank Lembcke

Förbundssekreterare

Ken Gammelgård

Kanslichef

Bengt Eliasson

Ekonom

Frank Lembcke

Ekonomiassistent

Susanne Persdotter

Ekonomiadministration

Angelica Engmarker

HR/administratör

Virginia Andersson

Rättighetspolitisk

samordnare Karolina Celinska

Kommunikatör

Janna Olzon

Administratör servicekontor Norr

Ulrika Pihl

Organisationsutvecklare

Stefan Sundquist (t o m 19 maj)

Ombudsmän

Kristian Cornell (tjänstledig fr o m 1 sept)

Peter Ojala

Lars-Göran Wadén (även sociala medier)

Pressekreterare (via

Bridragsstiftelsen) Lena Malmberg

Medlemsservice

Erik Wernström

Åsa Stoltz

Projektledare

Amad Lindblom (Sekundantprojektet)

Tidningen Funktionshinderpolitik

Ansvarig utgivare och redaktör Albert Martinsson

BOKSLUT	Not	1/1/2024	1/1/2023
RESULTATRÄKNING (Tkr)		12/31/2024	12/31/2023
	1		
<i>Rörelsens intäkter:</i>			
Statsbidrag		5,393	5,584
Medlemsavgifter		1,729	1,730
Övriga intäkter	2	6,874	8,154
Arv	3	<u>1,842</u>	<u>13,977</u>
<i>Summa rörelseintäkter</i>		15,838	29,445
<i>Rörelsens kostnader:</i>			
Övriga förbunds-kostnader	4	- 9,735	- 15,068
Personalkostnader	5	- 12,608	- 11,680
<i>Summa rörelsekostnader</i>		- 22,343	- 26,748
RÖRELSERESULTAT		- 6,505	2,697
<i>Finansiella intäkter och kostnader</i>			
Resultat från aktier och andelar	6	4,472	1,800
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		68	147
Räntekostnader och liknande resultatposter		- <u>143</u>	- <u>95</u>
<i>Summa finansiella intäkter och kostnader</i>		4,397	1,852
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		- 2,108	4,549
REDOVISAT RESULTAT		- 2,108	4,549

BALANSRÄKNING (Tkr)	Not	12/31/2024	12/31/2023
	1		
Tillgångar			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	7	33,308	40,014
Bostadsrätter	8	<u>1,000</u>	<u>1,000</u>
Summa anläggningstillgångar		34,308	41,014
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		53	30
Övriga fordringar		415	179
Förutbetalda kostnader och uppl intäkter	9	<u>684</u>	<u>235</u>
		1,152	444
Kassa och bank		<u>4,965</u>	<u>5,006</u>
Summa omsättningstillgångar		6,117	5,450
SUMMA TILLGÅNGAR		40,425	46,464
Skulder och eget kapital			
<i>Eget kapital</i>			
Eget kapital	10	<u>34,962</u>	<u>37,070</u>
Summa eget kapital		34,962	37,070
<i>Långfristig skuld</i>			
Lån	11	<u>0</u>	<u>2,000</u>
		0	2,000
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		901	296
Övriga kortfristiga skulder		518	386
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	<u>4,044</u>	<u>6,712</u>
Summa kortfristiga skulder		5,463	7,394
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		40,425	46,464

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Föreningens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2021:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Intäktsredovisning

Bidrag, arv och gåvor redovisas enligt kontantprincipen och intäktsförs när gåvan är sakrättsligt genomförd. Arv och gåvor som utgörs av annat än kontanta medel intäkts- redovisas till marknadsvärdet vid arvskiftes- respektive gåvotillfället.

I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna bidrag från organisationer intäktsförs dessa.

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader (t.ex. för administration) redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka.

Medlemsavgifter periodiseras per kalenderår.

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar:

Redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Kontorsinventarier	20%
Datorutrusning	33%

Finansiella anläggningstillgångar:

Aktier och andelar definieras som en värdepappersportfölj. För de instrument som ingår i portföljen tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet.

Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip avräknas orealiserade förluster mot orealiserade vinster inom portföljen.

Aktier och andelar som erhålles genom testamente eller gåva värderas till marknadsvärdet vid gåvotillfället.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget kapitalrapporten.

Leasing

Föreningens samtliga leasingavtal redovisas som operationella, d v s leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Förenings uthyrning av lokaler intäktsredovisas linjärt över hyresperioden.

Not 2	Övriga intäkter	2024	2023
	Gåvor	891	791
	Hysesintäkter	212	241
	Tidningsintäkter	73	46
	Bidragsstiftelsen	3,538	4,930
	Övriga intäkter	<u>2,160</u>	<u>2,146</u>
	Summa övriga intäkter	6,874	8,154
Not 3	Arv	2024	2023
	I Waldeskogs db	832	
	S Landströms db	1,000	
	Övriga	<u>10</u>	<u>13,977</u>
	Summa arv	1,842	13,977
Not 4	Övriga förbundskostnader	2024	2023
	Lokalkostnader	2,389	2,047
	Förbundsmöte	0	2,583
	100 års Jubiléet	0	4,890
	Tidningen Funktionshinderpolitik	946	713
	Distrikts och avdelningsandel	374	333
	Verksamhetsbidrag	210	0
	Avgifter samarbetsorgan	223	110
	Datakostnader inkl medlemsregister	1,062	947
	Rese- och hotellkostnader	617	204
	Konsult	1,457	1,404
	Övrigt (tel,port, revis, hyra-leasing)	<u>2,457</u>	<u>1,837</u>
	Summa förbundskostnader	9,735	15,068

Not 5 Personal

Medelantalet anställda under året har varit 16,8 (18) beräknat utifrån heltids- tjänster. Av dessa 16,8 var 9,4 (11,3) kvinnor och 7,4 (6,7) män.

Antal styrelseledamöter är 7 (7), varav 6 (4) kvinnor och 1 (3) män.

Personalkostnader	12/31/2024	12/31/2023
Löner och arvoden m.m ledning, styrelsen	2,036	1,310
Löner och arvoden m.m övriga	6,785	7,429
Sociala kostnader	2,748	2,473
Pensionskostnader ledning, styrelsen	49	48
Pensionskostnader övriga	550	332
Övriga personalkostnader	<u>440</u>	<u>88</u>
Summa personalkostnader	12,608	11,680

Not 6 Resultat från aktier och andelar	2024	2023
Utdelningar aktier och andelar	348	275
Återföring värdepapper	661	0
Realisationsvinster vid försäljning av värdepapper	<u>3,795</u>	<u>1,856</u>
Summa finansiella intäkter	4,804	2,131
Bankkostnader mm.	- 332	- 325
Realisationsförluster vid försäljning av värdepapper	<u>0</u>	- <u>6</u>
Summa finansiella kostnader	- 332	- 331
Summa resultat från Aktier och andelar	4,472	1,800

	12/31/2024	12/31/2023
Not 7 Aktier och andelar		
Marknadsnoterade aktier och andelar	33,308	40,675
Värdereglering värdepapper	0 -	661
Summa aktier och andelar	33,308	40,014
Marknadsvärde	40,957	47,844
 Not 8 Bostadsrätter		
Los Christianos, Teneriffa	1,000	1,000
Summa bostadsrätter	1,000	1,000
 Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetald hyra	409	0
Utdelning från humanfonden	150	200
Företagsförsäkring	77	0
Övriga interimfordringar	48	35
Summa	684	235

Not 10	Eget Kapital	2023-12-31		2024-12-31
	Förändring av eget kapital:			
		Ing saldo	Årets resultat fördelning av	Utg saldo
	Balanserat resultat	35,349	- 2,065	33,284
	U-landsfonden	574	- 43	531
	Internationellt arbete	371		371
	Kerstin Denkers fond	61		61
	Sommargårdsfonden	303		303
	Klerkestam	<u>412</u>		<u>412</u>
	Summa eget kapital	<u>37,070</u>	- 2,108	<u>34,962</u>

U-landsfonden ökar årligen med 1 % av medlemsintäkterna (år 2024 innebär detta en ökning med 17). Samtidigt används fonden för täckande av kostnader fakturerade från MyRight (minskning med 60).

Not 11	Lån	12/31/2024	12/31/2023
	Lån Stiftelsen Erik Pålssons fond	<u>0</u>	<u>2,000</u>
	Summa	0	2,000

Not 12	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
	Uppl löner	825	507
	Uppl sem löner	1,354	1,634
	Medel Bidragsstiftelsen	442	1,200
	Övr interimsskulder	<u>1,423</u>	<u>3,371</u>
	Summa	4,044	6,712

DHR
Org. Nr. 802000-6352

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Åsa Strahlemo
Förbundsordförande

Christina Swanberg
Vice ordförande

Lena Haglöf

Henrik Larsson

Nina Stattin

Erika Wermeling
Kassaförvaltare

Elin Åkesson

Vår revisionsberättelse har avgivits den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Jihad Menhem

Arne Prembäck

Elin Göthling Christiansson
Auktoriserad revisor

DHR | Box 43, 123 21 Farsta | www.dhr.se
Telefon; 08 685 80 00 | e-post: info@dhr.se

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.